

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права та публічного управління

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань: 081 «Право»
Спеціальність: 081 «Право»

Освітній рівень перший **бакалаврський**
Освітня програма **Право**

Вид дисципліни **базова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2023

ВСТУП

Метою дисципліни «ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»: огляд та чітке розуміння політичних та історичних вимірів ЄС та європейської інтеграції.

Європейський Союз на сьогодні є одним з найбільших ринків у світі. Цей курс має на меті ознайомити студентів із законодавством та політикою Європейського Союзу. Студенти повинні отримати повне розуміння конституційно-правової структури Європейського Союзу, а також огляд його внутрішнього ринку. Курс буде відображати історичні та сучасні правові та політичні події, так що студенти будуть в повній мірі усвідомлювати спосіб розвитку Європейського Союзу та виклики, з якими він стикається зараз. Курс буде зосереджений на наступних основних напрямках.

- інституційна та конституційна структура Союзу.
- джерела права Європейського Союзу.
- застосування законодавства Європейського Союзу.
- основні економічні цілі Союзу з акцентом на
- правила, що регулюють внутрішній ринок, в Договорі про функціонування Європейського Союзу.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд
2. Основні, похідні та неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС.
3. Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень
4. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу.
5. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)
6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)
7. Система захисту прав людини в ЄС.

Завдання навчальної дисципліни полягає в системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту міжнародно-правових явищ, визначення їх ролі і місця в системі сучасних міжнародних відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- **ознайомлення** студентів з історичними передумовами виникнення Європейського Союзу, структурою та компетенцією його органів влади.;
- **формування** навичок орієнтування у правових засадах спільної зовнішньої та безпекової політики Європейського Союзу;
- **виклад фактичного матеріалу** в обсязі, передбачуваному навчальною дисципліною.
- **ознайомлення** з історією, сучасним станом та правовими засадами стосунків України – ЄС та їх реалізацією.

- **опанування** поняттями, принципами, джерелами, системою права Європейського союзу;
- **дослідження** основ правового становища людини та громадянина у Європейському Союзі.
- **ознайомлення** з основними інституціями ЄС, їх роллю та повноваженнями в існуванні ЄС.

По завершенні курсу студенти будуть розуміти природу, основи, історію та інституційні розробки та процес формування політики ЄС. Студенти будуть мати змогу виробити критичне бачення основних досягнень європейської інтеграції. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**:

- предмет та метод дисципліни, її роль у підготовці магістра;
- основні теоретичні конструкції дисципліни, її співвідношення з відповідними категоріями міжнародного права та національного права держав;
- передумови створення Євросоюзу та засади формування права Євросоюзу;
- поняття та структуру права Європейського Союзу, перспективи його розвитку;
- особливості регулювання та види відносин, заснованих на праві Європейського Союзу;
- кваліфікаційні характеристики європейського права; зміст та сферу дії цього права;
- роль Європейського Союзу у правовому регулюванні європейської інтеграції.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3	
Семестр	6	
Кількість кредитів ECTS	3	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	28
	практичні	28
Самостійна робота		60
Форма підсумкового контролю	екзамен	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Теорія держави і права	Цивільне право України
Судові та правоохоронні органи	Цивільне процесуальне право України

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом МОН України №1166 від 29.10.2018 року)

Код компетентності	Назва компетентності
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК 15	Прагнення до збереження навколишнього середовища.
СК 3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Результати навчання:

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування семінарських занять студентам за індивідуальним графіком навчання. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Основні моральні принципи, яких повинні дотримуватися викладачі та студенти університету в аудиторії.

- Поважати права й гідність особистості. У стосунках між студентами та викладачами дотримуватися норм взаємоповаги й рівноправної співпраці, тактовності й коректності, ввічливості й толерантності.
- Не допускати вияву національної, релігійної, расової та гендерної нетерпимості.
- Підтримувати в навчальних групах і університеті в цілому атмосферу доброзичливості, дружби, взаємодопомоги та взаємної відповідальності.
- Завжди дбати про честь і гідність кожного в стінах навчального закладу.
- Постійно підвищувати освітній і культурний рівень.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти дотримуються вимог академічної доброчесності - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

В основі академічної доброчесності лежить чесність, довіра, порядність у виконанні своїх обов'язків, довіра, справедливість, повага та відповідальність.

Академічна доброчесність покликана боротися із:

- плагіатом як актом шахрайства в студентських роботах, наукових статтях та тезах;
- фабрикацією та фальсифікацією результатів наукових досліджень;
- обманом, списуванням;
- використання непередбачених навчальним процесом допоміжних матеріалів та технічних засобів.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Академічний плагіат - «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства».

Вирізняють такі основні різновиди академічного плагіату:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Академічний плагіат треба відрізнити від помилок цитування. Найбільш типовими помилками цитування є:

- відсутність лапок при використанні текстових фрагментів, що запозичені з інших джерел, за наявності коректного посилання на це джерело;
- посилання на інше джерело;
- неправильне оформлення посилання, що ускладнює пошук джерела.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, що здобувають загальну середню освіту).

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора коледжу.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції), практичні (виконання практичних завдань під час занять та розв'язування практичних завдань на комп'ютерах);
- за видами занять: семінарські заняття (індивідуальні та групові вправи);

- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності: завдання для публічних виступів, моделі різних форматів професійних ситуацій;
- за видами контролю: усні перевірки самостійної роботи студентів, практичні завдання, використання комп'ютерних засобів тестування.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання студентів III курсу за освітньою програмою «Інженерія програмного забезпечення» здійснюється відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань студентів з навчальної дисципліни є:

1. Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних помилок
76–82 бали	C	4 «добре»	
68–75 балів	D	3 «задовільно»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність помилок;
60–67 балів	E	3 «достатньо»	
35–59 балів	FX	2«незадовільно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.
0–34 бали	F	2«неприйнятно»	

2. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену у вигляді комп'ютерного тестування. Тестування відбувається в комп'ютерних лабораторіях навчального закладу (або в особливих випадках – дистанційно) з використанням програми Moodle і передбачає проходження тесту з 30 питань різного рівня складності впродовж 20 хвилин.

За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студенти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

3. Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Право Європейського Союзу»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Право ЄС. Загальна характеристика. Основні інституції Європейського союзу».

Тема 1. Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд

Історичний огляд процесу європейської інтеграції. Зародження та розвиток ідей європейської єдності. Витоки європейської ідеї. Європа на шляху інтеграції. Великі теорії європейської інтеграції (федералізм, неофункціоналізм, ліберальне урядування). Ідеї Моне. План Шумана. Початок європейської інтеграції: утворення Європейських співтовариств. Маастрихтський договір 1992 р., та утворення Європейського Союзу. Амстердамський договір. Еволюція Європейського Союзу та європейського права. Ніщський договір 26.02.2001 р. Дискусії щодо європейської конституції. Лісабонський договір 2007 р.

Обов'язки держав-членів щодо Співтовариства. Примусове здійснення обов'язків держав-членів.

Тема 2. Основні, похідні та неписані джерела права ЄС. Дія норм права

ЄС.

Поняття та визначення права Європейського Союзу. Структура права Європейського Союзу. Право Європейського Союзу в системі міжнародного права. Поняття джерела європейського права. Система джерел європейського права.

Право Європейського Союзу, внутрішньодержавне (національне) право та міжнародне право: співвідношення та взаємодія. Принципи права Європейського Союзу. Первинне законодавство. Визначення первинних джерел. Координування первинних джерел. Юридична сила первинного законодавства.

Похідне законодавство. Постанови ЄС. Директива. Ознаки директиви. Транспозиція директив. Рішення. Необов'язкові акти. Прецедентне право Суду Європейського Союзу.

Нетипові акти. Односторонні акти. Договірні акти. Додаткове законодавство. Офіційні угоди. Акти, які ухвалюють держави-члени за спільною згодою. Зовнішні джерела. Угоди, укладені Співтовариством. Угоди, що "пов'язують" Співтовариство. Договори, що укладаються співтовариствами з міжнародними організаціями і третіми державами.

Співвідношення права Європейського Союзу з національним правом держав-членів. Розподіл повноважень між Співтовариством і державами-членами. Прямая дія права ЄС. Доктрина прямої дії права ЄС. Пряме застосування права ЄС. Принцип верховенства права ЄС. Умови верховенства права ЄС. Принцип пропорційності та субсидіарності у праві Європейського Союзу. Право ЄС — погляд крізь національну призму. Юридична сила дії правових норм ЄС. Наслідки верховенства. Адекватне відшкодування. Відповідальність держави в разі порушення права ЄС. Наслідки підсудності. Мінімальна підсудність. Посилена підсудність.

Тема 3. Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень

Формування Європейського парламенту. Функції та повноваження Європейського парламенту. Структура й організація роботи Європейського парламенту. Голова Європейського парламенту: порядок обрання та повноваження. Склад та порядок формування Бюро Європейського парламенту. Його повноваження. Комісії Європейського парламенту. Політичні групи та парламентські комітети. Політичне управління, бюджет і законодавство.

Склад і порядок формування Ради Європейського Союзу. Повноваження Ради Європейського Союзу: обсяг і зміст. Загальна та спеціальна Рада Європейського Союзу. Порядок роботи та прийняття рішень. Особливості прийняття актів у Раді Європейського Союзу на основі одноголосності та кваліфікованої більшості. Прийняття актів у рамках Європейського Співтовариства (або першого стовпа ЄС). Прийняття актів у рамках спільної зовнішньої політики та політики безпеки (СЗБП,

або другого стовпа ЄС). Прийняття актів у рамках співробітництва в сфері охорони порядку та кримінального правосуддя (або третього стовпа ЄС). Відповідальність Ради Європейського Союзу. Склад, порядок формування та повноваження Європейської Комісії. Правовий статус членів Європейської Комісії. Голова Європейської Комісії та його основні повноваження. Генеральні директорати та інші структурні підрозділи Європейської Комісії. Політична відповідальність Європейської Комісії. Законодавчі повноваження Комісії. Делегування функцій Ради та принципи роботи.

Організаційно-правова структура судової системи Європейського Союзу. Основні принципи та правила судового провадження. Порядок формування Суду Європейських Співтовариств. Розмежування юрисдикції Суду Європейських Співтовариств і Суду першої інстанції.

Економічний і соціальний комітет. Комітет регіонів. Банківська система ЄС.

Тема 4. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу.

Поняття внутрішнього ринку в праві Європейського Союзу. Вільних рух товарів. Заборона митних зборів та еквівалентних їм платежів. Заборона дискримінаційного внутрішнього оподаткування. Заборона кількісних обмежень. Обмеження експорту.

Вільний рух осіб. Вільний рух працівників. Свобода заснування та економічної діяльності.

Вільний рух послуг. Свобода отримання послуг. Вільний рух капіталів і платежів.

Тема 5. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)

Особливості становлення Європейської політики сусідства. Інструменти європейського сусідства та партнерства. Розвиток східного партнерства ЄС. Переваги Європейської політики сусідства. Документація Європейської політики сусідства.

Підписання Угоди про партнерство і співробітництво між ЄС та Україною. План дій Україна - ЄС.

Підписання Угоди про асоціацію з ЄС 2014 року. Особливості Угоди.

Країни - члени Європейської політики сусідства.

Конкуруючі моделі регіональної інтеграції.

Тема 6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)

Субсидіарність та пропорційність при прийнятті рішень всередині ЄС.

Політичний цикл ЄС

Юстиція та внутрішні справи. Регуляторна та перерозподільча політика

Зосередження на актуальних проблемах: криза біженців.

Тема 7. Система захисту прав людини в ЄС

Становлення та розвиток захисту прав людини в ЄС. Місце принципу поваги прав людини в договорах Євросоюзу з третіми країнами. Європейське громадянство. Хартія основних прав Європейського союзу. Інституційний механізм Європейського Союзу в сфері захисту прав людини.

Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу. Договірна практика Європейського Союзу.

2. Тематичний план

№ п/п	Назва тем	Кількість годин				
		в	а	л	п	с
		с	у	е	р	а
		ь	д	к	а	м
		о	и	ц	к	о
		г	т	і	т	с
		о	о	й	и	т
			р		ч	і
			н		н	й
			и		и	н
			х		х	а
						р
						о
						б
						о
						т
						а
1	Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд	8		4	4	10
2	Основні, похідні та неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС	8		4	4	10
3	Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень	8		4	4	10
4	Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу	8		4	4	10

5	Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)	8		4	4	10
6	Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)	8		4	4	5
7	Система захисту прав людини в ЄС	12		4	4	5
	Загальна кількість годин на вивчення дисципліни	116	56	28	28	60

3. Теми лекційних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	1	Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд	4
2	2	Основні, похідні та неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС	4
3	3	Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень	4
4	4	Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу	4
5	5	Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)	4
6	6	Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)	4
7	7	Система захисту прав людини в ЄС	4
Всього лекційних занять			28

4. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	1	Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд	4
2	2	Основні, похідні та неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС	4
3	3	Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень	4
4	4	Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу	4
5	5	Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)	4
6	6	Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)	4
7	7	Система захисту прав людини в ЄС	4
Всього практичних занять			28

5. Самостійна робота

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 1. Процес інтеграції до ЄС: історичний та теоретичний огляд	Опрацювати наступне: Витоки європейської ідеї. Європа на шляху інтеграції. Зв'язок даної дисципліни з іншими дисциплінами.	10	3,4,5,6,7
Тема 2. Основні, похідні	Опрацювати наступні питання:	10	5,6,7

та неписані джерела права ЄС. Дія норм права ЄС	Право Європейського Союзу, внутрішньодержавне (національне) право та міжнародне право: співвідношення та взаємодія.		
Тема 3. Інститути ЄС: склад, функціонування, роль у процесі прийняття рішень	Опрацювати наступні питання: Склад і порядок формування <u>Ради Європейського Союзу</u> . Склад, порядок формування та повноваження <u>Європейської Комісії</u>	10	1,2,6,7
Тема 4. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу	Опрацювати наступні питання: Свобода заснування та економічної діяльності. Заборона дискримінаційного внутрішнього оподаткування.	10	2,3,4,5,
Тема 5. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір)	Опрацювати наступні питання: Країни - члени Європейської політики сусідства. Підписання Угоди про партнерство і співробітництво між ЄС та Україною. План дій Україна - ЄС.	10	7,8,9
Тема 6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір)	Опрацювати наступні питання: Зосередження на актуальних проблемах: криза біженців. Юстиція та внутрішні справи. Регуляторна та перерозподільча політика.	5	5,6,7,8,
Тема 7. Система захисту прав людини в ЄС	Опрацювати наступні питання: Хартія основних прав Європейського союзу. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу.	5	5,6,7

Разом самостійної роботи студентів		60	

1.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

для підготовки до підсумкового контролю

1. Функції Суду ЄС.
2. Держави-засновниці ЄС
3. Термін, на який призначають суддів Суду справедливості.
4. Тип законодавчого акта Європейського Союзу, який не є інструментом прямої дії, а запроваджується через національне законодавство.
5. В якому році запроваджена посада Європейського омбудсмена?
6. Хто призначає Європейського омбудсмена?
7. Повноваження Європейського омбудсмена.
8. Акт прямої дії в Європейському Союзі.
9. Повноваження Європейського суду аудиторів.
10. Коли було підписано Римські договори про заснування Європейського економічного співтовариства та Європейського співтовариства з атомної енергії
11. Повноваження Соціально-економічного комітету ЄС.
12. Хто входить до складу Комітету регіонів?
13. Термін, на який призначається Європейський омбудсмен.
14. Що включається у вторинне законодавство ЄС?
15. Яка інституція є вищим органом виконавчої влади в ЄС?
16. В яких документах визначені критерії членства в Європейському Союзі?
17. Коли було підписано економічну частину Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС?
18. Термін повноважень Європейського парламенту.
19. Кількість депутатів в Європейському Парламенті відповідно до Лісабонського договору 2009 р.
20. Повноваження Європейської Комісії.
21. Кількісний склад Європейської Комісії.

22. Строк повноважень Європейської Комісії.
23. Кількість суддів в Суді справедливості.
24. Кількість генеральних адвокатів в Суді ЄС.
25. Мета Єдиного Європейського акту.
26. Коли було підписано Паризький договір про заснування Європейського об'єднання вугілля та сталі?
27. Коли було підписано Лісабонський договір?
28. Які свободи включаються у спільний внутрішній ринок?
29. Хто володіє виключною законодавчою ініціативою в ЄС?
30. Скільки читань проходить законодавчий акт перед його прийняттям?
31. Хто залучений до законодавчого процесу в Європейському Союзі?
32. Рік підписання Хартії основоположних прав ЄС.
33. Рік створення Європейської політики сусідства.
34. Ціль Європейської політики сусідства.
35. На кого поширюється програма «Східне партнерство».
36. Хто входить до Європейської Ради?
37. Як формується склад Європейського парламенту?
38. Хто входить до Ради ЄС?
39. Термін (строк) головування на засіданнях Ради Європейського Союзу Голови Ради.
40. Ким призначаються члени Рахункової палати ЄС?
41. Перша опора («стовп») ЄС відповідно до Маастрихтського договору.
42. Строк імплементації директив у національне законодавство.
43. Загальна кількість членів Соціально-економічного комітету ЄС.
44. Що передбачає вільний рух капіталів?
45. Що таке «активна свобода послуг»?
46. Що включається до «пасивної свободи послуг»?
47. Правовий статус працівників відповідно до свободи руху працівників.
48. Рік підписання Декларації Роберта Шумана.
49. Спосіб прийняття рішень в Європейській комісії.

50. Які рішення в Європейському Парламенті приймаються абсолютною більшістю голосів?
51. Рік підписання Амстердамського договору.
52. Повноваження Голови Європейського Комісії.
53. Рік підписання Ніццького договору.
54. Три «опори» Європейського Союзу.
55. Свобода руху товарів.
56. Повноваження Суду I інстанції в ЄС.
57. Яка роль генеральних адвокатів в Суді ЄС?
58. Що таке євროзона?
59. Коли було започатковано вільний рух товарів?
60. Рік підписання Угоди про Асоціацію України з ЄС.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вакуленко А. О. Право Європейського Союзу: підручник. / ред. Р. А. Петров. Вид. 9, змінене і доповнене. Харків: Право, 2019. 442 с.
2. Боднар Л. О., Бредова Г. В., Вакуленко А. О. Право Європейського Союзу. Київ: «Право», 2019. 442 с.
3. Шпакович В. М. Правова основа європейських держав. Київ: Юрінком Інтер. 2023. 148 с.
4. Муравьов В. І., Мушак Н. Б., Волошин Ю.О. Право Європейського Союзу: академічний курс. Київ: Фенікс, 2021. 436 с.
5. Татарчук І. В. Європейське право (Право Європейського Союзу): навчальний посібник для підготовки до іспитів. Харків: ЦУЛ. 2020. 158 с.
6. Рішення Європейського суду з прав людини щодо доступу до інформації /упоряд. О. М. Павличенко. Харків: Права людини, 2017. 472 с.

7. Precedentua: зб. рішень Європейського Суду з прав людини / Укр. Гельсін. спілка з прав людини К.: КВІЦ, 2018. 412 с.
8. Піцик Х. З., Канюка І. М. Особливості спадкового права країн континентальної Європи, Англії та США. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право. Івано-Франківськ: Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького, 2020. № 9(21). С. 57-63.*
9. Oleksandr R. Kovalyshyn, Khrystyna Z. Pitsyk, Oleh A. Vivcharenko, Reorganisation & Bankruptcy in Ukraine: the Question of Legal Transplants \ Journal of Advanced Research in Law and Economics, Vol. X, Issue 5(43), 2019, p. 1485-1493.
10. Піцик Х. З. Правове регулювання речових прав на чуже майно за кордоном. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Журнал. Серія право. Івано-Франківськ. Редакційно-видавничий відділ ЗВО "Університет Короля Данила". 2021. Вип. 12(24). С. 147-154.*
11. Піцик Х. З. Спадкове право країн ближнього зарубіжжя. *Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали IV Міжнародного науково-практичного симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 17 травня 2017 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2020. С. 195-200.*

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

Адреса веб-сайту	Назва веб-ресурсу
1	2
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд України
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони України

www.minjust.gov.ua

Міністерство юстиції України

www.gp.gov.ua

Генеральна прокуратура України

www.pravo.biz.ua

Електронна бібліотека з правознавства

www.pravo.org.ua

Центр політико-правових реформ

www.khpg.org

Харківська правозахисна група

www.helsinki.org.ua

Українська Гельсінська спілка з прав людини

Розробник силабусу

к.ю.н., доц. Піцик Х. З.